

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Național de Poziționare și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Național de Poziționare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Național de Poziționare și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Național de Poziționare, este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (în continuare - AGCC).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în temeiul art. 7 alin. (1) lit. c) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 29-31, art. 160), cu modificările ulterioare, și al art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare.

În procesul de elaborare au fost respectate prevederile reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul MDÎ nr. 78/2006

Totodată, proiectul este elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care reglementează procedura de inițiere, consultare publică, elaborare, avizare și aprobare a actelor normative ale Guvernului.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sistemul Național de Poziționare (*în continuare – MOLDPOS*), este gestionat de AGCC și se află în faza de exploatare, din punct de vedere structural și funcțional. Acesta furnizează servicii de poziționare, însă dezvoltarea sa este limitată de cadrul normativ existent și de lipsa unui Concept și Regulament adaptat cerințelor actuale. Deși Hotărârea Guvernului nr. 307/2011 cu privire la Sistemul Național de Poziționare stabilește principiile generale privind crearea și funcționarea sistemului, aceasta nu oferă un cadru suficient de detaliat pentru guvernanta, standardizare, interoperabilitate și utilizarea eficientă a datelor, ceea ce reduce impactul strategic al MOLDPOS.

Absența unor reglementări complete afectează capacitatea de adaptare la evoluțiile tehnologice și limitează claritatea procedurilor de acces și utilizare a serviciilor. În același timp, ea îngreunează întreținerea și extinderea infrastructurii Sistemului de Poziționare Globală prin Sateliți (Global Navigation Satellite System în continuare – GNSS) la nivel național și împiedică integrarea coerentă a datelor de poziționare în procesele decizionale și în aplicațiile geospațiale moderne. Totodată, lipsa normelor privind interoperabilitatea cu alte sisteme internaționale și securitatea informațională reduce considerabil potențialul strategic al MOLDPOS în sprijinul dezvoltării durabile a Republicii Moldova.

În condițiile în care nu există alte rețele similare la nivel național, MOLDPOS constituie unica sursă oficială de date și servicii de corecții diferențiale, ceea ce accentuează necesitatea consolidării bazei normative. Elaborarea și aprobarea unui nou Concept al Sistemului

Național de Poziționare, împreună cu Regulamentul de organizare și funcționare, devin indispensabile pentru dezvoltarea coerentă a infrastructurii, asigurarea compatibilității cu standardele și practicile internaționale, consolidarea securității informaționale și instituirea unui cadru operațional stabil, capabil să ofere servicii moderne și eficiente atât sectorului public, cât și celui privat.

Respectiv, lipsa unui cadru normativ detaliat afectează aplicarea coerentă a standardelor internaționale ISO 19100 și a cerințelor INSPIRE privind interoperabilitatea datelor geospațiale.

Prin urmare, aprobarea Conceptului și a Regulamentului privind organizarea și funcționarea MOLDPOS este necesară pentru a asigura modernizarea guvernantei sistemului, consolidarea securității cibernetice, integrarea cu infrastructurile digitale guvernamentale, respectarea standardelor internaționale precum sistemele europene de referință (European Reference Frame, în continuare – EUREF), precum și furnizarea unor servicii fiabile și eficiente pentru sectorul public, mediul privat și comunitatea științifică.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect are ca obiectiv instituirea cadrului juridic, tehnologic și administrativ necesar pentru organizarea și funcționarea MOLDPOS, ca infrastructură strategică de interes public. Proiectul urmărește să consolideze și să modernizeze cadrul existent, prin reglementarea unitară a proceselor de administrare, utilizare și dezvoltare a MOLDPOS.

Principalele prevederi și elemente noi aduse de proiect sunt:

- Crearea cadrului normativ complet pentru organizarea, funcționarea și utilizarea MOLDPOS, prin definirea clară a rolurilor și responsabilităților instituționale (proprietar, posesor, deținător, administrator tehnic și utilizatori);

- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii tehnice prin modernizarea rețelei de stații GNSS permanente, pentru a asigura o acoperire uniformă la nivel național și furnizarea serviciilor de poziționare de înaltă precizie;

- Asigurarea disponibilității și continuității serviciilor de poziționare diferențială, atât în regim de timp real (Real Time Kinematic în continuare - RTK), cât și în regim de post-procesare;

- Instituirea unui mecanism modern de acces și administrare, care include:

- autentificare pe platforma web MOLDPOS prin serviciul guvernamental MPass;
- conectarea echipamentelor GNSS la serviciile prin credentiale tehnice dedicate alocate de deținătorul sistemului;

- Stabilirea procedurilor clare de mentenanță, monitorizare și suport tehnic, pentru a garanta funcționalitatea permanentă și securitatea cibernetică a sistemului;

- Integrarea cu infrastructurile digitale guvernamentale (MCloud, MLog, MNotify, MPay) și respectarea standardelor internaționale relevante;

- Asigurarea protecției și integrității datelor prin respectarea cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal și cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică.

Prin aceste prevederi, proiectul aduce un plus de valoare față de reglementarea anterioară, oferind un cadru normativ modernizat și aliniat la standardele internaționale. Implementarea Conceptului și a Regulamentului va contribui la:

- dezvoltarea infrastructurii geospațiale naționale;

–sprijinirea digitalizării proceselor în domenii strategice precum cadastru, urbanism, transporturi, agricultură de precizie și protecția mediului;

–creșterea eficienței proceselor decizionale în sectorul public și privat;

–furnizarea de servicii moderne și sigure pentru cetățeni și mediul de afaceri.

Implementarea Conceptului și a Regulamentului va crea premisele unei administrări predictibile și profesioniste a sistemului, consolidând capacitatea Republicii Moldova de a dezvolta infrastructura națională de date spațiale conform practicilor europene și standardelor tehnice internaționale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea MOLDPOS va avea un efect semnificativ asupra sectorului public, contribuind la creșterea eficienței activităților autorităților publice centrale și locale prin utilizarea datelor geospațiale precise și disponibile în timp real. Prin accesul la servicii standardizate de poziționare GNSS, instituțiile publice vor putea efectua măsurători topografice și geodezice cu o acuratețe ridicată, reducând costurile operaționale și durata procedurilor administrative.

În plus, MOLDPOS va sprijini digitalizarea proceselor administrative în domenii precum cadastrul, agricultura, urbanismul, protecția mediului, infrastructura și planificarea teritorială. Interoperabilitatea cu alte sisteme guvernamentale va facilita transparența decizională, adoptarea unor politici publice bazate pe date și dezvoltarea unei administrații moderne, orientate spre furnizarea de servicii digitale eficiente și de calitate. În ansamblu, MOLDPOS reprezintă un instrument strategic pentru consolidarea capacităților instituționale și sprijinirea transformării digitale a sectorului public în Republica Moldova.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În anul 2025 pentru menținerea MOLDPOS și integrarea în Sistemul European de Poziționare (European Position Determination System, în continuare – EUPOS), din bugetul de stat s-au alocat 495 928,00 lei. În Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2026-2028 pentru aceleași obiective, au fost planificate câte 500 000,00 lei anual.

Această investiție este justificată prin beneficiile pe termen lung pe care le aduce, printre care se numără asigurarea unei precizii sporite în determinările geospațiale, aspect esențial pentru domenii precum cadastrul, infrastructura, agricultura sau planificarea urbană. Integrarea în rețelele europene de poziționare contribuie la creșterea interoperabilității sistemelor și la facilitarea schimbului de date la nivel internațional, ceea ce permite participarea Republicii Moldova la proiecte transfrontaliere. Totodată, utilizarea unui sistem GNSS performant reduce costurile operaționale ale instituțiilor publice și private, prin optimizarea proceselor tehnice. Un sistem de poziționare modern și fiabil contribuie și la sporirea atractivității investiționale în sectoare precum construcțiile, telecomunicațiile și transporturile, oferind un cadru tehnologic aliniat la standardele europene.

Urmare a exploatarei MOLDPOS, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și menținerea MOLDPOS, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea MOLDPOS, precum și volumul acestora.

În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a MOLDPOS care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Conceptului MOLDPOS și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea acestuia va avea un efect pozitiv semnificativ asupra sectorului privat, oferind acces la servicii geospațiale moderne, fiabile și de înaltă precizie, esențiale pentru desfășurarea activităților economice în diverse domenii.

Modernizarea și extinderea rețelei GNSS, precum și dezvoltarea platformei MOLDPOS, vor facilita furnizarea de servicii RTK, cu acoperire națională, contribuind la creșterea eficienței operaționale a agenților economici. Sectoarele cel mai direct vizate includ:

- cadastru și topografie;
- agricultură;
- construcții și infrastructură;
- transporturi și logistică;
- rețele edilitare.

Accesul la date de poziționare standardizate și de înaltă precizie va reduce semnificativ costurile asociate măsurătorilor repetate și erorilor tehnice, va accelera procesele de proiectare și execuție, și va stimula inovația în dezvoltarea aplicațiilor geospațiale.

Totodată, Conceptul și Regulamentul prevede posibilitatea implicării sectorului privat în extinderea și întreținerea infrastructurii MOLDPOS, prin parteneriate public-private și modele de cofinanțare. Aceasta va crea oportunități pentru furnizorii de servicii geospațiale, dezvoltatorii de software și operatorii economici care utilizează tehnologiile GNSS în activitățile lor curente, contribuind la integrarea activă a sectorului privat în dezvoltarea și consolidarea infrastructurii naționale.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Național de Poziționare și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Național de Poziționare este compatibil cu legislația Uniunii Europene, în special cu cadrul normativ referitor la infrastructura geospațială, interoperabilitate și utilizarea tehnologiilor GNSS. Proiectul propus urmărește alinierea Republicii Moldova la standardele și bunele practici europene, având în vedere prevederile Directivei INSPIRE (2007/2/CE), care stabilește o infrastructură pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană. Totodată, integrarea în rețeaua EUREF este în concordanță cu obiectivele strategice ale UE privind dezvoltarea și utilizarea sistemelor europene de poziționare, promovând astfel interoperabilitatea și schimbul transfrontalier de date geospațiale. Proiectul nu contravine

obligățiilor internaționale asumate de Republica Moldova și contribuie la armonizarea cadrului tehnic și normativ.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului dispoziției Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md, link-ul de acces fiind: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-conceptului-sistemului-national-de-pozitionare-si-a-regulamentului-cu-privire-la-organizarea-si-functionarea-sistemului-national-de-pozitionare/15146> precum și pe pagina oficială a AGCC, www.agcc.gov.md la directoriul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul dispoziției Guvernului a fost plasat pentru consultări publice pe portalul www.particip.gov.md, precum și pe pagina oficială a AGCC, www.agcc.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Proiecte de acte normative.

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost avizat de către: Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor; Ministerul Apărării; Ministerul Culturii; Agenția de Guvernare Electronică; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Congresul Autorităților Locale din Moldova; Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, în conformitate cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În procesul de expertizare au fost formulate recomandări privind clarificarea delimitării competențelor instituționale, consolidarea regimului juridic de acces la serviciile MOLDPDS și asigurarea coerenței normelor aplicabile subiecților implicați. Observațiile înaintate au fost examinate și reflectate în versiunea definitivă a proiectului.

Proiectul a fost supus expertizei juridice, în conformitate cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Ca urmare a expertizei, proiectul a fost ajustat sub aspect structural și terminologic, fiind revizuite denumirile capitolelor, ierarhia normelor și corelarea prevederilor Conceptului și Regulamentului cu cadrul normativ superior, în vederea asigurării clarității, previzibilității și securității juridice a reglementării.

În baza recomandărilor formulate, proiectul a fost ajustat și consolidat din punct de vedere juridic, instituțional și tehnic, fiind asigurată corelarea cu cadrul normativ național aplicabil și eliminate suprapunerile sau ambiguitățile normative depistate. Versiunea propusă spre aprobare reflectă o reglementare coerentă, previzibilă și conformă principiilor stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru implementarea prezentului proiect AGCC va iniția acțiuni pentru abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 307/2011 cu privire la Sistemul Național de Poziționare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului Sistemului Național de Poziționare și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Național de Poziționare presupune un ansamblu de măsuri

organizatorice, tehnice și financiare, menite să asigure funcționalitatea și dezvoltarea durabilă a MOLDPOS.

În plan organizatoric, este necesară consolidarea rolurilor instituționale stabilite prin actul normativ, aprobarea și aplicarea procedurilor interne de coordonare și monitorizare, precum și elaborarea și publicarea ghidurilor și instrucțiunilor de utilizare destinate beneficiarilor. Totodată, vor fi încheiate contracte și parteneriate necesare pentru garantarea funcționalității continue a serviciilor.

La nivel tehnic, măsurile vizează modernizarea și întreținerea rețelei de stații GNSS permanente, funcționarea optimă a centrului de control și integrarea completă a acestuia cu platformele guvernamentale interoperabile. De asemenea, va fi necesară implementarea unor mecanisme sporite de securitate cibernetică și protecție a datelor.

Finanțarea anuală a acestor acțiuni va fi asigurată din alocațiile prevăzute în legea bugetară de stat, completate, după caz, cu alte surse legale de finanțare, inclusiv fonduri externe și parteneriate public-private.

Toate aceste măsuri vor asigura o tranziție coerentă a cadrului normativ anterior către unul modernizat, vor garanta continuitatea și securitatea serviciilor și vor contribui la valorificarea eficientă a potențialului MOLDPOS în sprijinul dezvoltării socio-economice a Republicii Moldova. În final, va fi instituit un mecanism de monitorizare și evaluare periodică a eficienței și performanței sistemului, în scopul optimizării continue și adaptării la nevoile în schimbare ale utilizatorilor.

Director general adjunct

Ștefan CRIGAN